

ליל שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ה המדבר מכריתות הרשעים על ידי הלל לה', עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), הרשעים ממשיכים בחינת רע עין על שונאיהם, בחינת (ברכות ז:): 'ולא עוד אלא שרואה בשונאיו', והאדם ניצול מרע עין הזה, על ידי לימוד זכות שמלמד על הרשע, כי גם הקדוש ברוך הוא מלמד זכות על הרשע, בשביל להציל את הצדיק מרע עין של הרשע, וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שם) 'ולא עוד אלא שזוכה בדין', שנאמר: "מרום משפטך מגדוד", וזאת הזכיה שזוכה בדין, שמלמדין עליו זכות, על ידי זה ניצול הצדיק מרע עין של הרשע, כי לסלק הדין והמשפט, צריך לזה התגלות ה'יד, בבחינת (דברים ל"ב): "ותאחז במשפט ידי", שלא לשלום על הרשע, וכשנתגלה יד ה', אזי נעשה צל, שבו נתכסה הצדיק מארס של הרע עין, בבחינת (ישעיה נ"א) "ובצל ידי כסיתך", כי הרשעים בגלות המר הזה, עיניהם למושים כראי מוצק, וארס עיניו מביטים למרחוק, בבחינת (תהלים כ"ב): "המה יביטו יראו ביי", ועל ידי הצל כהו מאור עיניו ונחשכים, שאין הארס שלהם יכול להזיק, אבל הצדיקים שמאור עיניהם בזמן הזה קטן, בבחינת (ישעיה מ"ב): "מי עיור כמשולם", ועל ידי הצל נתחזק מאור עיניהם, כדרך חלושי הראות שאינם יכולים לראות היטב כשאור חזק וגדול, וצריכים לצל כדי שיוכלו לראות: וזהו (תהלים ל"ז) צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו, היינו עם רע עין, וה' לא יעזבנו בידו, "בידו" דייקא, היינו בהתגלות יד ה', וזהו שכופלין הפסוק "כל הנשמה" (כמובא בכונות), כי בכל נשימה ונשימה, צריך להלל את ה' (בראשית רבה פרשה י"ד), ועל ידי עין הרע נכפל הנשימה, כנראה בחוש, כשיש לאדם עין הרע, אזי מגהק ופותח פיו לקבל נשימה כפולה, וכשהנשימה כפולה, גם ההלל צריך לכפול, שצריך להלל ולהודות לה', שהציל אותו מעין הרע הזאת, והוא רואה בהכרת רשעים על ידי כריתות הרע עין, שגרמו לכפילת הנשימה וכו', עיין שם כל זאת בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רשעת הרשעים נמשכת ממדת הרע עין שלהם, שמסתכלים על הרע שבכל דבר, ודנים את הבריות לכף חוב, ועל ידי זה נותנים עין

רע בכל מקום שמסתכלים, ויכולים להזיק בעינים חם ושלום, אבל אדם ניצול מן הרע עין שלהם, על ידי שמסתכל על החיות אלקות שבכל דבר, ומכיר שרק הקדוש ברוך הוא מחיה ומהווה ומקיים כל הבריאה, ועל ידי זה אין הרע עין של הרשע יכול לשלוט בו, כי הוא מכוסה בצל ידו של הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב (ישעיה נ"א) ובצל ידי כיסיתך, כי על ידי שמכיר יד השגחתו יתברך בכל דבר, הוא מכוסה בצל ידו של הקדוש ברוך הוא, שמוגן עליו מן הרע עין של הרשע, ואינו יכול לשלוט בו כלל, שזה היה מדריגת יוסף הצדיק, שעליו נאמר (בראשית מ"ט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.), אל תקרי עלי עין אלא עולי עין, שאין עין הרע שולטת בו ובזרעו, כי יוסף הצדיק הסתכל תמיד על האלקות שבכל דבר, על כן אין שום עין הרע יכול לשלוט בו, וכן הוא אצל כל אדם, כפי שמכוון ראות עיניו להסתכל רק על הקדוש ברוך הוא, כן ניצול מרע עין של הרשע, ואינו יכול לשלוט בו כלל.

וזהו המבואר בסוף דברי רביז"ל, בענין כפילת הפסוק "כל הנשמה תהלל י"ה הללויה" בפסוקי דזמרה, שכופלין אותה ליתן הודאה כפולה להשם יתברך שהציל אותו מרע עין של הרשע, כי הרשע רצה להטיל עין הרע בנשימתו של הצדיק, שלא יכול להודות ולהלל לה', אבל כשאדם זוכה לינצל ממנו, צריך להודות לה' בנשימה כפולה, שלא די שניצל מרע עין של הרשעים, אלא גם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו, ולכן אשרי מי שמכוון ראות עיניו להסתכל תמיד אל השם יתברך, ומתחבא תמיד תחת צל ידו יתברך, כי אז יהיה ניצול מרשעת הרשעים ויזכה להודות ולהלל לשמו יתברך תמיד, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את הריגת המצרי על ידי משה רבינו, וכמו שכתוב (שמות ב) ויך את המצרי ויטמנהו בחול, ומבואר בכתבי האריז"ל (פרי עין חיים שער הזמירות פרק ה'), בכוננת פסוק כ'ל ה'נשמה ת'הלל וגו', שמן ראשי תיבות פסוק זה יוצא השם כה"ת, וכזה השם הרג משה את המצרי, וכמו שכתוב (שמות ב) ויאמר לרשע למה "תכה" רעיך, תכ"ה אותיות כה"ת, עיין שם, ויש להבין, מהו הקשר של פסוק כל הנשמה תהלל י"ה לענין כריתות הרשעים, אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי פסוק זה הוא הודאה כפולה אל השם יתברך, על שזוכה לינצל מן הרע עין של הרשעים, וגם זוכה לראות במפלתו, וזה תלוי בזה, כי ככל שאדם מהלל ומודה לשמו יתברך, ומכיר שהכל תלוי רק בידו יתברך לבד, כן זוכה לינצל מן הרשע ולראות במפלתו, ולכן פסוק זה אמר משה רבינו אל דתן ואבירם, שעליהם נאמר (שם) והנה שני אנשים עברים נצים, כי כבר בגלות מצרים היה להם רע עין אחד

על השני, וכן כלפי משה רבינו עליו השלום הסתכלו בעין רע, שהרי משה הציל דתן מיד המצרי, והרג אותו בשם תכ"ה הנ"ל, וכמו שכתוב הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי, ופירש"י מכאן אנו לומדים שהרגו בשם המפורש, ובמקום להחזיק טובה למשה רבינו שהציל אותו מן המצרי, העיז פניו עם אבירם אחיו והלכו למסור אותו אל פרעה, וכל זה ממדת הרע עין שלהם, שהסתכלו על הרע שבכל דבר, וכמו שאמרו אחר כך (שמות ה') ירא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשתם את ריחינו "בעיני" פרעה "ובעיני" עבדיו לתת הרב בידם להרגינו, וגם אמרו למשה רבינו במחלוקת קרח (במדבר ט"ז) "העיני" האנשים ההם תגקר לא נעלה, כי עיקר הפגם שלהם היה במדת הרע עין, להסתכל על הרע שבכל דבר, ולכן כתיב, ויאמר לרשע למה "תכה" רעך, ורימוז לו, שאצלו נתהפך השם הקדוש כה"ת שהוא ראשי תיבות כ"ל ה'נשמה ת'הלל, שהוא מדת הטוב עין, אל רע עין, ועל כן מוכן להכות חבירו ולהגביה עליו יד, ולמדו מזה חכמינו הקדושים (מובא בפירש"י פסוק י"ג) כל המגביה ידו על חבירו, אף על פי שלא הכהו, נקרא רשע, כי המרים ידו על חבירו, מגלה מדת הרע עין שלו, ולכן אפילו לא הכהו, נקרא רשע, היפוך של מדת טוב עין, שמתחבא תחת צל ידו יתברך, וממשיך על עצמו יד ה', וכמו שכתוב (ישעיה נ"א) ו"בצל ידי" כסיתך, ולכן מובא בספרים (עי' קהלת יעקב ערך תכ"ה) שהשם כה"ת הוא בחינת "צל" שדי, כי האותיות כה"ת הם האותיות הבאות אחרי שם שד"י, והם מכסים על האדם מן הרשע, והם גם ראשי תיבות ת'חת כ'נפי ה'שכינה, עיין שם, ולכן מובן מאד למה שם זה יוצא מפסוק כ"ל ה'נשמה ת'הלל י"ה, כי כפי שאדם מהלל ומודה לשמו יתברך, ומסתיר עצמו תחת צל ידו יתברך, שהוא צל שד"י, כן ניצול משונאיו ורואה במפלתו, והשם יתברך יזכינו לכוון אות עינינו תמיד רק אל השם יתברך, ועל ידי זה נהיו נשמרים מכל רע ברוחניות ובגשמיות, ונוכה לקבל פני משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחיגר, מעשה ג' דף ע"ב, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשך לספר, ויש אילן, שאם היה אותו האילן נשקה, לא היה נשאר ממנו (היינו מן השדים) כלום, על כן עומדים יום ולילה מאתנו, שחופרים ואינם מניחים מים להאילן, האילן מרמו על כל אחד מישראל שנמשל לאילן ולעין השדה, וכמו שכתוב (דברים ב') כי האדם עין השדה, ואם היו משקים אותו עם התורה שנמשל למים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא פ"ב.) אין מים אלא תורה, שנאמר (ישעיה נ"ה) הוי כל צמא לכו למים, לא היה נשאר מן השדים כלום, כי כח התורה הורג השדים והרוחות רעות הנבראים מעוונות האדם, ומבטל אותם לגמרי, ועל כן השדים עומדים "יומם ולילה" וחופרים ומבקשים עצות רעות לבטל אדם מן התורה, כדי שלא יהיגו, כי כמו שמצות לימוד התורה היא להגות בו "יומם ולילה", וכמו שכתוב (יהושע א') והגית בו יומם ולילה, כמו כן השדים עומדים יומם ולילה לבטל אדם מן התורה, וביום יש להם עצות ותחבולות להתעסק אותו בכל מיני עסקים כדי שלא ילמוד תורה, ובלילה יש להם עצות ותחבולות שונות להסית אותו לבטל זמנו עם דברים בטלים כדי שלא ילמוד תורה, ואדם צריך להיות גיבור חיל כנגדם, ולחמוף שיעורי תורה ביום ובלילה כדי לבטל אותם, וכבר אמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' י"ז) שאם התורה מראה אהבה לאחד, אזי אינו רוצה כלל שום שכר עולם הבא בשביל הלימוד, רק רוצה את התורה בעצמה, כי הוא מרגיש שהתורה הוא החיות והמוזן רוחני שלו, ואם כן למה צריך שכר, הלא זהו עצם השכר מה שזוכה ללמוד, וכמו שרואים במוזן גשמי, שאף אחד אינו חושב לבקש שכר על מה שהוא אוכל, כי זהו שכרו בעצמו, מה שזוכה לאכול, אם כן קל וחומר במוזן רוחני, שהוא עיקר חיות וקיום האדם, שלא יבקש שכר על שזוכה ללמוד תורה, רק זהו עיקר שכרו, מה שיש לו זכות ללמוד, ועל כן מצינו שחכמינו הקדושים תיקנו לנו ברכת התורה לפני הלימוד, והוא כעין ברכת הנהנין שמברכין לפני האכילה, וכמו שאמרו (ברכות מ"ח:) ברכת התורה מנין, אמר רבי ישמעאל, קל וחומר, על חיי שעה מברך, על חיי עולם הבא לא כל שכן, עיין שם, כי התורה הוא חיינו ואורך ימינו, ואשרי הזוכה להגות בה יומם ולילה, כי על ידי זה הורג כל השדים והרוחות רעות ומעביר אותן מן העולם לגמרי, והשם יתברך יזכינו להגות בתורה יומם ולילה, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת שמות ה'תשס"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ו המדבר מתיקון הברית על ידי אמירת שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, הנה שבת זו היא שבת ראשון של ימי שובבי"ם הקדושים, שמשוגלים מאד לתיקון הברית, ורביז"ל אומר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ז) שעיקר תיקון הברית תלוי בגילוי האמונה הקדושה, שכפי תוקף האמונה, מתבטלים מן האדם כל התאוות רעות, ואומר רביז"ל (מוהרא"ש נ"י חזר על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), תיקון של הרהורי זנות שבא לאדם, שיאמר 'שמע' ו'ברוך שם', כי תאות ניאוף באה מעכירת דמים, היינו מטחול, שהיא לילית, שהיא שפחה בישא, אימא דערב רב, שהיא מלכות הרשעה, ומלכותא דשמיא, היא בבחינת גבירתא, "אשה יראת ה'", שהיא בבחינת ים של שלמה העומדת על שנים עשר בקר, שהם שנים עשר שבטי יה (זוהר ויחי רמ"א), וכשאדם מקבל עליו עול מלכות שמים באלו הפסוקים, שכולל את נשמתו בשנים עשר שבטי יה, ומפריש את נשמתו מנשמת ערב רב, הבאים מאשה זונה, שהיא שפחה בישא, אזי הוא בבחינת (בראשית מ"ז): "מפני שרי גבירתי אנכי בורחת", שהתאווה בורחת ונפרדת ממנה, ואם אינו משתדל לגרש את האשה זונה, אזי הוא בבחינת (משלי ל'): "שפחה תירש גברתה"; כי בשני פסוקים אלו, יש שתים עשרה תיבות, נגד שנים עשר שבטי יה, וארבעים ותשע אותיות, כנגד ארבעים ותשע אותיות שבשמות שבטי יה, ובקבלת עול מלכות שמים, בשני פסוקים שהיא בחינת ים של שלמה, הוא נפרד מנשמותיהן דערב רב, שהיא שפחה בישא, אשה זונה, ונכלל בנשמות שבטי יה, בחינת אשה יראת ה', וזה הוא בחינת סגירת עינים בשעת קבלת עול מלכות שמים, להורות שעל ידי קבלת על מלכות שמים, הוא בבחינת עולימתא שפירתא, דלית לה עיינין, שהיא התאווה שכוללת המדות רעות של שבעים לשונות, וכל זה כשיש לו לאדם הרהור באקראי בעלמא, אזי די לו באמירת שני פסוקים הנ"ל, אבל אם הוא חס ושלום רגיל בהרהור של התאווה הכלליות רחמנא לצלן, ואינו יכול להפריד ממנה, אזי צריך גם כן להוריד דמעות בשעת קבלת מלכות שמים, כי איתא, שהדמעות הם ממותרות המרה שחורה, ומרה שחורה היא טחול (תקן ג"ז), שהיא בחינת מלכות הרשעה, אשה זונה, שמשם נשמותיהן דערב רב, וכשמוריד דמעות, אזי נדחין ויוצאין לחוץ המותרות היינו התאוות נאוף, הבאים מעכירת דמים של טחול ומהמותרות, וכולל

נשמתו במלכות שמים: וזה שתרגם יונתן על פסוק (במדבר כ"ה): "והמה בוכים פתח אהל מועד", בכיין וקורין את שמע, וזה לא עשו אלא כדי להנצל מהרהור של אשה זונה, שהיא קליפה הקודמת לפרי, ולבוא להתגלות התורה וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה בתורה זו את עוצם כח האמונה הקדושה, שיש לה הכח להציל אדם מן החטא ומכל התאוות רעות, כי כפי שאדם מכנים עצמו בתוקף האמונה, ויודע ועד שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, בן נתבטל ממנו כח התאוה, ואינו עושה שום ישות ומציאות מאשה או מכסף או מאוכל, כי הכל מתבטל מפני תוקף אמונתו, ולכן תיקון להרהורי זנות חס ושלום לומר פסוק שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כי שני פסוקים אלו הם יסוד האמונה, גילוי אלקותו יתברך בכל העולמות למעלה ולמטה ובכל ד' רוחות העולם, וכפי שאדם מכנים עצמו בתוך האמונה, בן נתבטל ממנו כל התאוות.

והנה יש בשני פסוקים אלו י"ב תיבות ומ"ט אותיות, שהם כנגד הי"ב שבטים, והמ"ט אותיות שיש בשמותיהם, כי בכדי להתדבק באור האמונה, צריך לכלול עצמו ביחד עם כל נשמות ישראל שהם הי"ב שבטי י"ה, ולקשר עצמו עמהם, כי כולם קיבלו באחדות אחד אור האמונה מיעקב אביהם, ואמרו שמע "ישראל", היינו ישראל סבא, הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ואמרו אליו, כשם שאין בלבך אלא אחד, בן אין בליבנו אלא אחד, פתח ואמר יעקב, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, נמצא שיסוד האמונה יוצא מהתכללות השבטים יחד, ולכן כל מי שרוצה לקבל על עצמו עול האמונה הקדושה, צריך לומר פסוקים אלו, ולכלול עצמו עם כל נשמות ישראל, ועל ידי זה נחקק אור האמונה בלבו, ומתבטל ממנו התאוות, ובפרט כשגם מוריד דמעות בשעת אמירתם, והדיבורים יוצאים מפנימיות לבו, אזי נמאסים כל התאוות אצלו לגמרי, וזוכה למוח צח ומצוחצח בדביקות הבורא יתברך שמו.

וזהו המובא בדברי רביז"ל (ספר המדות אות אמונה סי' ל"ג) על ידי אמונה הקדוש ברוך הוא יסלח לך על כל עוונותך, כי האמונה מנקה ומטהר האדם מכל תחלואי עוונותיו, כי נשמות ישראל בשורשם רחוקים מעוון לגמרי, ואין חטא ועוון שייך אליהם כלל, רק מחמת שנפלו מן האמונה, ואינם מרגישים אמתת מציאותו יתברך החופף עליהם תמיד, על ידי זה נאחז בהם חטא ועוון, וזה גורם להם צער ויסורין, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת נ"ה.) אין יסורין בלא עון, כשאינן בהם עון, אינם יסורין כלל, כי עיקר היסורים רק כשנפלים בעוונות חס ושלום (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז), ולכן כל מה

שאדם מכנים עצמו בתוך האמונה הקדושה, כן הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו, ונתבטל ממונו כל היסורין לגמרי, ולכן אשרי המכנים עצמו בתוך האמונה בכל עת, כי אז יהיה חיים טובים ומתוקים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות ב') ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול, ויש לומר שמרומז בפסוק זה גלוי הנ"ל של רביז"ל, כי מובא בתיקוני זוהר (תיקון כ"א דף ס"א): שתיבות ויפן כה וכה, מרמזים על שני פסוקי קריאת שמע וברוך שם כבוד מלכותו, שיש בכל אחד מהם כ"ה תיבות (עם הכולל), וזהו ויפן כ"ה וכ"ה, כשאדם פונה מדעתו כל מיני מחשבות זרות, ופונה רק אל תוקף האמונה שהם כ"ה וכ"ה, חמישים אותיות של שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אזי, וירא כי אין איש, הוא בא להכרה ברורה שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ו"אין" שום "איש", רק הכל "אין" סוף ברוך הוא, גם "איש" ראשי תיבות אין שום י"אוש, כי על ידי תוקף האמונה, הקדוש ברוך הוא יסלח וימחול לו על כל עוונותיו, ויכיר שאין שום י"אוש בעולם כלל, כי יכולין לחזור בתשובה אפילו מן העוונות הכי קשים רחמנא ליצלן, וזהו ויך את המצרי, שבכה האמונה מכים ומבטלים כל מיני מיצרים ויסורים, כי אם אין עון אין יסורים, ויטמנהו בחול, חול הוא לשון שמחה, וכמו שכתוב (שופטים כ"א) לחול במחולות, כי זוכין לשמחה עליונה בדביקות אלקותו יתברך, וכל העצבות והמרירות מתבטל לגמרי, גם "חול" ראשי תיבות (תהלים כ"ז) ח'זק ו"יאמץ ל'יך, כי זהו עיקר ההתחזקות של אדם, כשזוכה לאמונה ברורה ומזוככת, ויודע ועד שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והשם יתברך יזכינו להגיע אל שלימות האמונה, ותתבטל מאתנו כל מיני צער ויסורין, ונזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

